

บทที่ 2

ประวัติของอัลมะฮฺดี

ประวัติและความเป็นมาของอัลมะฮฺดี

อัลมะฮฺดีเป็นผู้ที่ออกมาปรากฏตัวก่อนวันอาคิเราะฮฺเพื่อผดุงคุณธรรม ปราบปราม ความชั่วร้ายให้หมดไปจากโลกนี้ ในการที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอัลมะฮฺดีนั้นควรที่จะ ทราบถึงความหมายของอัลมะฮฺดี ซึ่งจะอธิบายดังนี้

1. ความหมายของคำว่าอัลมะฮฺดี

“คำว่า “อัลมะฮฺดี” ในเชิงภาษาแปลว่า “ผู้ได้รับทางนำ” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า “ฮฺดา” แปลว่า ทางนำ และ “ฮฺดาเยฮฺ” แปลว่าการชี้ นำ ส่วน “อัลมะฮฺดี” ในทางวิชาการหมายถึง ผู้ที่ได้รับทางนำจากอัลลอฮฺ ซึ่งเป็นผู้กอบกู้ความยุติธรรมก่อนวันอาคิเราะฮฺ⁶ (อัลญะฮะรี ยฺ , ม.ป.ป. : 6/2533)

ดังนั้นอัลมะฮฺดีจึงหมายถึงบุคคลที่จะมาปรากฏตัวก่อนวันกิยามะฮฺพร้อม ๆ กับการ ปรากฏตัวของดัจญาล และนบีอีซา อะลัยฮิสสลาม⁷ ซึ่งเหตุการณ์สำคัญเหล่านี้เป็นสิ่งที่มุสลิม ทุกคนจำต้องศรัทธามั่น

อนึ่ง มีหลายหะดีษที่กล่าวถึงอัลมะฮฺดี ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอส่วนหนึ่งดังนี้

1. มีรายงานจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม กล่าวว่า

يلبي رجل من أهل بيتي يواطئ اسمه اسمي

ความว่า “ จะมีบุรุษผู้หนึ่งจากเครือญาติของฉัน ขึ้นมาปกครอง ซึ่งชื่อของเขาสอดคล้องกับชื่อของ ฉัน ”⁸

⁶ วันอาคิเราะฮฺคือวันแห่งการตอบแทนความดีและความชั่ว

⁷ เป็นประโยคขอพรจากอัลลอฮฺให้แก่บรรดาเป็นอกเหนือจากนบีมุฮัมมัด

⁸ หะดีษได้อ้างแล้วในเชิงอรรถเลขที่ 5

2. มีรายงานจากอุมมุ สะละมะฮฺ รอฎิยัลลอฮูอันฮิ

قول رسول الله صلى الله عليه وسلم " المهدي من ولد فاطمة "

ความว่า นางกล่าวว่า "ฉันได้ยินท่าน รอซูล คือลลลลอฮูอะลัยฮิอะซัลลัมกล่าวไว้ว่า "อัลมะฮฺดีนั้นมาจากวงศ์ตระกูลของฉันจากลูกหลานของฟาติมมะฮฺ " ⁹

3. มีรายงานจาก อะบี สะอีด อัลคุดรีย์ได้กล่าวว่า ซึ่งมีใจความว่า

" تملأ الأرض جوراً وظلماً فيخرج رجل من عترتي يملك سبعا أو تسعا فيملأ الأرض قسطاً وعدلاً "

ความว่า "แผ่นดินนี้จะเต็มไปด้วยความชั่วร้ายและความเลวทราม ในขณะนั้นอัลลอฮ์ก็จะส่งบุรุษผู้หนึ่งมาจากประชาชาติของฉัน เขาอยู่พร้อมกับพวกท่านนานถึงเจ็ดหรือเก้าปี เขาทำให้เต็มหน้าแผ่นดินด้วยความยุติธรรมและความเที่ยงตรง " ¹⁰

4. มีรายงานจาก อะบี สะอีด อัลคุดรีย์ "ท่านนบี คือลลลลอฮูอะลัยฮิอะซัลลัมได้กล่าวไว้ว่า

" من خلفائكم خليفة يحثو المال حثياً لا يعده عدداً "

⁹ รายงานโดยอะบูดาอูด กิตาบ อัลมะฮฺดี 4/107 : 4284

¹⁰ รายงานโดยอะฮฺมัด อิบน์ ฮัมมัด มุสนัด บากิ มุสนัด อัลมุชรีน 3/70 : 11683

ความว่า “ในบรรดาเคาะลีฟะฮ์ของพวกเขาท่านนั้น
มีเคาะลีฟะฮ์หนึ่งที่ปรายทรัพย์สนให้โดยไม่
นับ ” ¹¹

จากหลาย ๆ ทัศนะของท่านนบีมุฮัมมัด คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลัมดังกล่าวข้างต้น
เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าในวันก่อนวันอวสานของโลก ซึ่งในต่อนั้น โลกจะเกิดสงครามขึ้นทุกหน
ทุกแห่ง เกิดการรุกรานเช่นฆ่าโดยผู้ที่แข็งแกร่งกว่า ทำการออกล่าศึกสงครามกับผู้อ่อนแอ
ว่าพอถึงต่อนั้น จะมีอัลมะฮดีปรากฏตัวขึ้นมาท่ามกลางเหตุการณ์วุ่นวายโกลาหล อัลมะฮดี
จะเป็นผู้ปราบปรามพวกเหล่าร้ายให้สิ้นซากและยกอิสลามให้เหนือสิ่งอื่นใดทำให้อิสลามสูง
ส่งเหมือนดังที่ท่านนบีได้บอกไว้ซึ่งมีใจความว่า

" الإسلام يعلو ولا يعلى "

ความว่า “ อิสลามนั้นสูงส่งและไม่มีสิ่งใดที่
เหนือไปกว่าอิสลาม ” ¹²

ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮดีในสมัยต่าง ๆ

1. สมัยราชวงศ์บะนี อุมัยยะฮ์

มีบุคคลหนึ่งถูกขนานนามว่าเป็นอัลมะฮดี ท่านเป็นเคาะลีฟะฮ์คนที่ 5 นับต่อ
จากคูลาฟาอ์ อับรอฮิม (ท่านเสียชีวิตเมื่อปี 101 ฮ.ศ.) ชื่อของท่านเคาะลีฟะฮ์ อุมร์ อิบนิ
อับดุลอะซีซ โดยส่วนตัวแล้วท่านเองเป็นคนสมถะ ต่อมตน ผดุงความยุติธรรม ไม่ใช้อวด
ผยองตัว หากแต่ท่านไม่ได้ตั้งตัวเป็นอัลมะฮดี สมญานาม “ อัลมะฮดี ” นั้น ราษฎรบางกลุ่ม
เป็นผู้ขนานนามให้กับท่าน เพราะพวกเขาเห็นว่าท่านเป็นผู้ปกครองที่ยุติธรรมที่สุดและเฉลียว
ฉลาด จนกระทั่งความสันติสุขของประเทศในสมัยการปกครองของท่านแผ่ปกคลุมไปทั่วทั้ง
ประเทศ (มุฮัมมัด สุวามินทร์ ยะลาอุดดีน, ม.ป.ป. : 34)

¹¹ รายงานโดยมุสลิม กิตาบ อัลฟิตัน วาอับรอฮิมฮุสซะฮะฮุ บาบ ลาตะกูมุตซะฮะฮุ ฮัตตาตะอุมุดุ เดาสุ ซาติ อัลคุล
เศาะหุ 4/2235 : 2914

¹² รายงานโดยอัลบุคอรีย กิตาบ อัลญะนาอีย บาบ อิซา อัลละมา อัลเคาะบีเย 1/454 : 1288

2. สมัยราชวงศ์อับบาซียะฮ์

ตอนเริ่มแรกการปกครองของบนิ อับบาส มีผู้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮดี เขาชื่อ อับดุลลาฮ์ มุฮัมมัด อิบนิ อับดุลลาฮ์ อะบี ญะอ์ฟัร อัลมันซูร (ท่านเกิดเมื่อปี ฮ.ศ.127 และเสียชีวิต ปี ฮ.ศ.169) การอ้างตัวนั้นได้กระทำขึ้นมาโดยอะบู ญะอ์ฟัร อัลมันซูร เคาะลีฟะฮ์ อับบาซียะฮ์ คนที่ 2 เขาออกปฏิบัติการดังกล่าวโดยมีจุดประสงค์ทางการเมืองโดยเฉพาะ กล่าวคือเพื่อทำให้ประชาชาติอิสลามยอมตามข้อเรียกร้องของเขาตลอดเรื่อยไป เพื่อให้ลัทธิอับบาซียะฮ์คงอยู่ในกำมือของพรรคพวกของเขา ที่จริงของเขาชื่ออับดุลลอฮ์และบุตรชายของเขาชื่อมุฮัมมัด ดังนั้นเคาะลีฟะฮ์อับดุลลอฮ์ที่ได้รับสมญานามว่าอุนยูอะอ์ฟัรนั้นจึงอ้างตัวขึ้นมามิใช่เพื่อตัวของเขาเองแต่เพื่อบุตรชายของเขาที่มีชื่อว่ามุฮัมมัด อิบนิ อับดุลลอฮ์ เพื่อให้ลูกของเขาถูกแต่งตั้งให้เป็น เคาะลีฟะฮ์หลังจากเขา อุนยูอะอ์ฟัรเองได้รับตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์โดยการเลือกตั้งที่ได้จัดขึ้นมาโดยพี่ชายของเขาชื่อ อะบู อัลอับบาส อัลสัฟฟานี เคาะลีฟะฮ์อับบาซียะฮ์คนแรก อะบูล อับบาส ก็ยังทำการแต่งตั้งหลานของเขาเองชื่ออัสซา อิบนิ มุซา อิบนิ มุฮัมมัด อิบนิ อาลี ให้เป็นที่เคาะลีฟะฮ์อับบาซียะฮ์ คนที่ 3

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ อะบู ญะอ์ฟัรไม่เห็นด้วยเพราะเขาต้องการให้ตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ตกอยู่ในเงื้อมมือของลูกหลานของเขาเอง ดังนั้นเขาจึงให้สมญานามลูกของเขาที่ชื่อ มุฮัมมัดว่า อัลมะฮดีโดยหวังให้ราษฎรเกรงอำนาจด้วยสมญานามนั้น (มุฮัมมัด สุวามินทร์ ยะลาลุดดีน . ม.ป.ป. : 29-31)

เขายังกระจายข่าวเพื่อให้คนกล่าวขานกันว่าลูกของเขาเป็นอัลมะฮดี อัลมุนตะฮ็ือร จึงเหมาะที่จะได้รับตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์คนที่ 3 มากกว่า ในที่สุดแผนการณ์ของเขาก็สำเร็จผล และลูกของเขาที่มีชื่อว่า มุฮัมมัด อิบนิ อับดุลลอฮ์ที่ได้รับสมญานามว่าอัลมะฮดีนั้นก็เป็นที่เคาะลีฟะฮ์อับบาซียะฮ์คนที่ 3 ในขณะที่เดียวกันประชาชนก็ไม่ให้การสนับสนุนผู้สมัครเคาะลีฟะฮ์ที่ได้แต่งตั้งขึ้นมาโดยอะบูล อับบาสก่อนจากนั้นที่มีชื่อว่าอัสซา อิบนิ มุซา

ตลอดระยะเวลาการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ มุฮัมมัด อัลมะฮดี เขาพยายามอย่างหนักเพื่อปรับปรุงความยุติธรรมและให้ความร่มเย็นเป็นสุขต่อราษฎรทั่วประเทศของเขาในประวัติศาสตร์ได้บันทึกไว้ว่า สมัยการปกครองของมุฮัมมัด อัลมะฮดีนั้นเป็นสมัยแห่งความผาสุก เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์และความสำเร็จต่างกับสมัยการปกครองของบิดาและลุงของเขาก่อนหน้านี้

3. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮดีในศตวรรษที่ 8 ฮ.ศ.

ในอินเดียมีบุคคลผู้หนึ่งอ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮดี เขาคือรูกนุดดีน ซึ่งมีชีวิตอยู่ในสมัยสุลฏอนฟัยรูซ ชาห์ ตุมลุม ในศตวรรษที่ 8 ฮิจเราะฮ์ รูกนุดดีนประกาศว่า ตนรู้ถึงความลับทุกสรรพสิ่งและรู้ถึงคำอธิบายของอักษรอัลกุรอานทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำอธิบายของบรรดาอักษรเริ่มซูเราะฮ์ (มุก็อฎฎะฮ์อาต) ทั้ง ๆ ที่ท่านนบีมุฮัมมัดเองก็ยังไม่รู้ถึงคำอธิบายของมันเลย ในที่สุดเขาอ้างตนว่าเป็นนบีและรอซูล หลังจากนั้นสุลฏอนฟัยรูซ ชาฮ์ก็ได้ออกคำบัญชาให้จับรูกนุดดีน และตัดสินให้ประหารชีวิต

4. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮดีในศตวรรษที่ 10 ฮ.ศ.

ในศตวรรษที่ 10 ฮิจเราะฮ์ปรากฏมีผู้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮดีอีกผู้หนึ่งคือสัยยิดมุฮัมมัด เฎยานูปุรุ เขาอ้างว่าเป็นอัลมะฮดีถึง 3 ครั้ง ครั้งแรกเขาทำการอ้างตัวในขณะที่อยู่ในนครมักกะฮ์ ครั้งที่สอง ที่อะฮมาด อาบัต และครั้งสุดท้าย ที่บรัฮาลี ประเทศอินเดีย

5. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮดีในศตวรรษที่ 12 ฮ.ศ.

ในศตวรรษที่ 12 ฮิจเราะฮ์ได้ปรากฏมีผู้อ้างตัวเป็นอัลมะฮดีขึ้น ซึ่งมีชื่อว่า ชัยคอะหมัด อะหฺซาอู เขาเป็นพรรคพวกของชีอะฮ์ ตอนแรกเขาสอนวิชาด้านภายใน (ความลึกลับ) และปรัชญา ต่อมาก็แผ่กระจายข่าวเรื่องราวของอัลมะฮดีออกไปอีก ในที่สุด เขาก็อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮดีและประกาศว่ามีวิชาลาดูนีย์ ซึ่งเป็นวิชาที่ได้รับการประทานให้โดยตรงจากพระเจ้า (มุฮัมมัด สุวามินทร์ ยะลาอุดดีน, ม.ป.ป. :34)

เมื่อชัยคอะหมัดเสียชีวิตที่ญิดดะฮ์แล้ว ผู้ตามท่านที่ชื่อกอสิม อัรริอชดีก็ได้ดำเนินตามคำสอนของครูของเขาต่อไปและในที่สุดก็ทำการก่อตั้งศาสนาใหม่ขึ้นมาอีกศาสนาหนึ่งซึ่งปัจจุบันรู้จักกันดีในนามของ "บาไฮ"

6. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮดีในอัฟริกาเหนือ

ผู้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮดีอีกผู้หนึ่งปรากฏขึ้นมาในสมัยปกครองของรัฐบาลมูอะฮดีดีนที่อัฟริกาเหนือ มีชื่อว่ามุฮัมมัด อิบนิ ตุมร์ตุ ท่านเป็นผู้ปกครองรัฐดังกล่าว ตามคำอธิบายของอิบนิ กอัยอิม ในหนังสือ "อัลมะนาร์ อัลมุนีร์" มุฮัมมัด อิบนิ ตุมร์ตุ เป็นนักโกหกที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง มีอุปนิสัยโหดร้าย และหลงอำนาจด้วยการทำการหลอกลวงและทำทารุณเขา เช่นฆ่าทุกคนที่ต่อต้านเขา รุกราน ยึดครองและจับคนมุสลิมไปเป็นทาสพร้อมทั้งยึดครองทรัพย์สินของประชาชนโดยมิชอบ เขายังได้บังคับบริวารของเขาให้ตะโกนออกมาจากหลุมนั้นว่า เขา

เป็นอัลมะฮฺดี มุฮัมมัด อิบนิ ตุมารตุ ต่อมาภายหลังได้รับสมญานามว่า อัลมะฮฺดีที่มะอฺฮูม (อัลมะฮฺดีผู้ไร้บาป) (มุฮัมมัด สุวามินทร์ ยะลาลุดดีน , ม.ป.ป.: 35)

7. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮฺดีในอียิปต์

ผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดีในอียิปต์ คืออับดุลลอส อิบนิ มัยมุน อัลก๊อดดะฮฺ ลูกของเขาเป็นชาวยิว และมีถิ่นฐานเดิมมาจากครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์ ต่อมาภายหลังสามารถมีอำนาจเหนือประเทศมอริสโค อียิปต์ ฮิญาซ และซีเรีย พวกเขาได้ทำการแพร่กระจายหลักคำสอนที่หลงผิดและกระทำในสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺ (อุตริกรรม) ที่พวกเขาอ้างว่าเป็นฮุกมชะรอฮฺ (บทบัญญัติศาสนา) ประชาชาติอิสลามในประเทศเหล่านั้นสามารถหลุดพ้นจากความโหดร้ายของความหลงผิดนั้นได้ด้วยการปรากฏตัวของเศาะลาฮุดดีน อัลอัยยูบียฺ ที่สามารถปราบปรามพวกเหล่านั้นได้สำเร็จ (มุฮัมมัด สุวามินทร์ ยะลาลุดดีน , ม.ป.ป. : 36)

8. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮฺดีในศตวรรษที่ 18 ฮ.ศ. ที่อินเดีย

ผู้ก่อตั้งลัทธิอัลก๊อดยานี ชื่อ มिरซา ซุลาม อะหมัด เข้าได้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดี อัลเมาฮูด (ที่ถูกสัญญาไว้) และยังสามารถอ้างตัวว่าเป็นอีซา อัลมะฮฺดีอีกด้วย พร้อมทั้งยังได้อ้างตัวอีกว่าเป็นนบีผู้ที่ทรงสิทธิ์สมบูรณ์ และเป็นนบีที่ประเสริฐที่สุดจากบรรดานบีทั้งหลาย เขาได้แต่งหนังสือหลายเล่ม และในทุกเล่มของหนังสือเหล่านั้นเขาเรียกตัวเองว่า อัลมะฮฺดี หนังสือบางเล่มมีชื่อคือ " หะกีกะตุลอะฮฺดี " และ " เลาหุล มะฮฺดี " เป็นต้น

หลังจากเสียชีวิต บุตรชายของเขาชื่อ บะซีรุ อะหมัด ได้แต่งหนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติของมिरซา ซุลาม อะหมัด ในหนังสือ " ลีเราะตุลมะฮฺดี " หลักการศรัทธาของก๊อดยานียฺที่สำคัญคือ การปฏิเสธการทำญิฮาด (สงครามทางศาสนา) ตามที่ปรากฏในบทความของเขาว่า " ฉันเชื่อว่าทุกครั้งที่เมื่อมีการเพิ่มสาวก มุฮัมมัดก็เริ่มที่จะญิฮาดในจำนวนที่น้อยลงไปทุกที เนื่องจากเงื่อนไขการศรัทธาที่แท้จริงคือ ต้องเชื่อว่า เขาคือ อัลมะฮฺดีที่แท้จริง หรือ อัลมะฮฺดีที่รอคอย และอัลมะฮฺดีจะเป็นผู้รับหน้าที่ญิฮาดแทนมุสลิมทั้งปวง (อับดุลอะลิม อิบนิ อับดุลอะซิม อัลบัสตะวีเย , ค.ศ. 1999 : 112)

มिरซา ซุลาม อะหมัดประกาศตัวว่าเป็นนักปฏิรูป (มุญัดดีด) ในปี ค.ศ. 1891 ต่อมาเขาอ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดีที่ถูกรอคอย และในปีเดียวกันเขาได้อ้างตัวว่าเป็นอัลอัลมะฮฺดี และ เป็น นบีซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับท่านนบีมุฮัมมัด (อิฮฺซาน อิลลาฮี ซะฮะฮฺรุ , ม.ป.ป. : 138)

9. ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮฺดีในมอริออคโค

ในมอริออคโคมีอ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดี คือ มุฮัมมัด อิบน์ अबดุลลอฮฺ ตูมร์ตุ เขาระหว่างปี ฮ.ศ. 471 – 479 ซึ่งเขามาจากเชื้อสายเผ่าบับรฺ บิดาของเขาได้อ้างตัวว่าเขามาจากตระกูลอะฮฺลิลบัยตุ จากอะลี อิบน์ อะบีฏอลิบ เขาได้เดินทางออกจากบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อการศึกษาไปยังเมืองต่างๆ สุดท้ายไปศึกษาที่เมืองแบกแดด ในปี ฮ.ศ. 515 เขาได้เดินทางกลับสู่มাত্রภูมิ และได้ประกาศตัวเป็นศัตรูกับซุฬุฮฺหลาย และได้เชิญชวนประชาชนเพื่อร่วมต่อสู้กับกองทัพทหารของรัฐบาลในสมัยนั้น เขาอ้างว่ากองทัพทหารดังกล่าวเป็นกลุ่มผู้หลงผิด ต่อมาเขาได้ประกาศตัวเป็นอัลมะฮฺดี อัลมุนตะซอรฺ

10. อัลมะฮฺดีในชูดาน

ผู้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดีในชูดาน คือ มุฮัมมัด อะหมัด อิบน์ अबดุลลอฮฺ เกิดในครอบครัวที่มีสายตระกูลจากหะสัน อิบน์ อะลี อิบน์ อะบีฏอลิบ มารดาของเขามาจากตระกูลอัลอับบาส อิบน์ अबดุลมุฏฏาะลิบ เขาเกิดวันที่ 27 เดือนเราะญับ ปี ฮ.ศ. 1260 ที่เมือง ดันกอลอะฮฺ (دنقله) ประเทศชูดาน เขาเป็นคนที่มีความรู้สึกซึ่งในเรื่องตะเซาฮฺ เขาสามารถรู้ในสิ่งเร้นลับได้ จากการศึกษาในวิชาต่างๆ ทำให้เขาเริ่มมีแนวคิดในเรื่องอัลมะฮฺดี

ผู้แอบอ้างเป็นอัลมะฮฺดีในกลุ่มต่าง ๆ

หลังจากที่ได้รับรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของอัลมะฮฺดีที่ปรากฏตัวขึ้นในสถานที่ต่าง ๆ แล้ว ก็เป็นความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องรับรู้เรื่องราวของอัลมะฮฺดีในกลุ่มต่าง ๆ ในอิสลามเพื่อเพิ่มความเข้าใจในหลักการอิสลามอย่างแท้จริง อัลมะฮฺดีในกลุ่มต่าง ๆ ในอิสลามมีดังนี้

1. กลุ่มซุฟี

บรรดาอะฮฺลิตตะเซาฮฺ มีความคิดเห็นเฉพาะตัวเกี่ยวกับเรื่องอัลมะฮฺดี สำหรับพวกเขาแล้ว อัลมะฮฺดีเป็นทั้งหัวหน้าและเป็นผู้ปิดท้ายวะลีฮฺพร้อมทั้งได้รับสมญานามว่าผู้ปิดท้ายบรรดาวะลีฮฺ (คอติมูลเอาเลียฮฺ)

อิบну อะเราะบีย์ อัลฮาทิมี่ มีความเห็นว่าอัลมะฮดีที่ถูกรอคอยนั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ครบสมบูรณ์ของบรรดาเอาเลียฮู¹³ ทั้งหลาย เขานั้นเป็นเสมือนก้อนอิฐก่อสร้างก้อนหนึ่งที่จะมาปิดช่องที่ว่างเพื่อทำให้การก่อสร้างนั้นครบสมบูรณ์ทั่วทั้งหมดหน้าที่อันนี้ก็เสมือนกับหน้าที่ของท่านนบีมุฮัมมัด คืออลัลลอฮูอะลัยฮิอะซซะล๊าม ในฐานะเป็นผู้ปิดท้ายบรรดาอัมบิยาฮู¹⁴ ทั้งหมดที่อัลลอฮ์ส่งลงมาเป็นลำดับ โดยเริ่มจากท่านนบีอาดัม อะลัยฮิสสะลามเป็นต้นมา

อิบนุล อะเราะบีย์นั้นเป็นนักตะเซาฟุฟที่เขียนเรื่องราวของอัลมะฮดีไว้มากที่สุด ตามความคิดเห็นของท่าน บรรดาอะฮ์ลิตตะเซาฟุฟทำการแบ่งแยกหน้าที่ให้แตกต่างกัน ผู้ปิดท้ายบรรดา นบี กับผู้ปิดท้ายบรรดา อะลีเย จากทางด้านตำแหน่งและคุณภาพเท่านั้น พวกเขาทำการแยกฐานะหรือตำแหน่งของท่านนบีมุฮัมมัด คืออลัลลอฮูอะลัยฮิอะซซะล๊ามให้แตกต่างกับอัลมะฮดี เสมือนคุณค่าของอิฐทองกับอิฐเงิน ตามความเห็นของอิบนุล อะเราะบีย์ อัลมะฮดีนั้นมาจากตระกูลของท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ เพราะเหตุที่ไม่มีหะดีษที่บ่งบอกไว้ว่าเขาจะปรากฏตัวขึ้นมาเมื่อใด ดังนั้นความเห็นของท่านที่ว่าอัลมะฮดีจะปรากฏตัวขึ้นมาในตอนท้ายของศตวรรษที่ 7 อัจเราะฮฺ ย่อมชัดแจ้งแล้วว่าไม่ถูกต้อง (อิบนุ ค็อลดูน ,ค.ศ.1996 : 578)

บรรดา อะฮ์ลิตตะเซาฟุฟกล่าวว่าอัลมะฮดีที่กำลังรอคอยกันอยู่นั้นมิใช่เป็นนบีคนใหม่ แต่ตำแหน่งของเขาเท่าเทียมกับอะลีสูงสุดคนหนึ่ง เมื่อเขาปรากฏตัวขึ้นมาในวันหน้า เริ่มแรกเขาจะทำละหมาดศุบฮฺแบบญะมาอะฮฺกับกลุ่มมุสลิมก่อน เขาจะต่อสู้ดำรงไว้ซึ่งรูปแบบของอิสลามโดยทั่วไป ทำการปรับปรุงความยุติธรรม สร้างกลุ่มมุสลิมให้เพิ่มพูนความเข้มแข็งและศาสนาอิสลามอยู่ยอดสุดของความประเสริฐ

2. กลุ่มลัทธิบาไฮ

ผู้ให้กำเนิดลัทธิบาไฮมีชื่อว่า มिरซา มุฮัมมัด อาลี อัชชีรอซียี ซึ่งเกิดในเมืองชีรอซ ในประเทศอิหร่าน ปี ค.ศ. 1819 และได้รับฉายานามว่า “บาบ” (Bab : The gate) แต่ก่อนชายผู้นั้นนับถือนิกายชีอะฮฺฮิสนะ อะชะรียะฮฺ หรือ อิมามียะฮฺ หลังจากนั้นเขาก็ได้เอาชีอะฮฺ อิสมาอีลียะฮฺมาผสมด้วย พร้อมกับได้ทำการค้นคว้าทางด้านปรัชญาแล้วก็ออกประกาศตัวแก่

¹³ เอาเลียฮู หมายถึง ผู้ที่ได้ปฏิบัติตามหลักศาสนอย่างเคร่งครัด แล้วพวกเขาสามารถกระทำในสิ่งที่มีดีธรรมชาติได้

¹⁴ อัมบิยาฮู เป็น คำพหูพจน์ของ ค่านบี

ประชาชนทั้งหลายว่าเขาผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถรู้เห็นอิหม่ามผู้ซ่อนเร้น (อัลมะฮฺดี) และเขาคือ ประตู่ที่จะผ่านเข้าไปหาท่าน โดยเหตุนี้เขาจึงได้รับฉายานามว่า “บَاب” แปลว่า “ประตู่” และ ได้อ้างตัวว่าเป็นอัลมะฮฺดี ที่ถูกรอคอย พร้อมกับได้อ้างตัวเองว่าพระองค์อัลลอฮ์ ตะอาลาได้ ทรงสถิตย์อยู่ในกายของเขา เขาคือผู้ที่พระองค์ทรงปรากฏแก่บรรดามนุษย์และเขาคือหนทาง แห่งการปรากฏตัวของนบีมุซาและอีซาในปลายยุค พร้อมกันนี้ก็ได้อีกความคิดใหม่เกิดขึ้น คือ ความคิดที่ว่านบีมุซาจะกลับสู่โลก ดังเช่นการกลับมาของท่านนบีอีซา อะลัยฮิสสลามอันเป็น ความคิดที่มีความผูกพันกับเรื่องมะสียะฮ์ ผู้ได้ถูกสัญญาว่าจะกลับมาสู่โลกอีกครั้งหนึ่ง (The Promised Messiah) นั่นเอง

3. กลุ่มก๊อดยานีเยฮ์

ผู้ให้กำเนิดลัทธินี้คือ มิรุซา ซุลาม อะหฺมัด ซึ่งปรากฏตัวในอินเดียในศตวรรษที่ 19 เขาเกิดปี ค.ศ. 1839 ณ เมืองก๊อดยาน แห่งแคว้นปัญจาป มิรุซา ซุลาม อะหฺมัดออกมา ประกาศลัทธิใหม่ของตนและมีการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1900 เขาได้ออก หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งชื่อว่า “Review of Religion” เป็นภาษาอังกฤษและได้เขียนหนังสือ หลายเล่มโดยแสดงถึงความเชื่อมั่นในลัทธิของเขาที่สำคัญ คือ บะรอฮีน อะหฺมะดีเยฮ์ แปล ว่า หลักฐานของอะหฺมะดีเยฮ์

ท่านเมอลานา อะบูล อะฮฺดุลลา อัลเมาดูดีเย ได้กล่าวไว้ในหนังสือ อัลก๊อดยานีเยฮ์ คือ อะไร ว่า “บรรดานักเผยแพร่ของนบีคนใหม่ (มิรุซา ซุลาม อะหฺมัด) ได้กล่าวกับบรรดา มุสลิมผู้ไม่มีความรู้ทางด้านศาสนาว่า “บรรดาหะดีษของท่านนบี ได้บอกข่าวถึงการมาของ มะสียุห์เป็น นบี ด้วยการมาของมะสียุห์นี้ไม่ขัดแย้งกับการเป็นศาสดาท่านสุดท้าย

พวกเขากล่าวต่อไปอีกว่ามะสียุห์ผู้ถูกสัญญานี้มิใช่ท่านนบีอีซาบุตรของมารีย์ม ดังที่มี ปรากฏอยู่ในหะดีษเพราะว่าท่านได้ตายไปแล้วแต่ทว่ามะสียุห์ที่จะมาก็คือผู้ที่คล้ายคลึงกับอีซา บุตรของพระนางมารีย์ม ดังนั้นการศรัทธาเช่นนี้จึงไม่ขัดกับหลักความเชื่อเกี่ยวกับศาสดาท่าน สุดท้าย

ความเชื่อของอะฮฺลิสซุนนะฮ์เกี่ยวกับอัลมะฮฺดี

กลุ่มนักวิชาการอะฮฺลิสซุนนะฮ์มีความเชื่อว่าอัลมะฮฺดีนั้นมาจากวงศ์ตระกูลของท่าน หญิงฟาติมะฮ์ ชื่อของเขาและชื่อบิดาของเขาเหมือนกับชื่อของท่านนบี

นักวิชาการอะฮฺลิสซุนนะฮฺส่วนหนึ่งได้กำชับไว้เหนียวแน่นถึงคำอธิบายว่าเรื่อง อัลมะฮฺฎีนั้นอยู่ในหลักความศรัทธาอิสลาม ดังนั้นผู้ใดปฏิเสธอัลมะฮฺฎีก็ถือว่าหลงผิดหรือตกศาสนา โดยยึดถือบรรดาหะดีษที่ใดกำหนดเป็นเอกฉันท์ว่าเศาะเหียะหฺ¹⁵ และมุตะวาติร¹⁶

มีนักกลุ่มนักวิชาการบางท่านมีทัศนะ อัลมะฮฺฎีไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของหลักศรัทธาของอิสลาม สำหรับพวกเขาแล้ว อัลมะฮฺฎีนั้นมีตำแหน่งเป็นวะละียุเท่านั้น ดังนั้นการมีเชื่อมั่นต่ออัลมะฮฺฎีไม่เหมือนกับการมีความเชื่อมั่นต่อท่านนบี บุคคลไม่เชื่อว่านบีมุฮัมมัด เป็นนบีและรซูลสุดท้าย เขาก็เป็นกุฟรุ (ออกจากศาสนาอิสลาม) ในทำนองเดียวกันกับสุกมการมีความเชื่อมั่นว่านบีหรือรซูลคนใหม่หลังจากท่านศาสดาสิ้นชีวิตแล้ว เพราะเหตุว่าอัลมะฮฺฎีนั้นเกียรติของเขาต่ำกว่าเกียรติของบรรดาอัมบิยาอฺ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเชื่อมั่นต่ออัลมะฮฺฎีหรือไม่เชื่อนั้นไม่ทำลายหลักศรัทธา (มุฮัมมัด สุวามีนทร์ ยะลาอุดดีน , ม.ป.ป. : 49)

จากข้อมูลผู้วิจัยเห็นว่าทัศนะดังกล่าวไม่ถูกต้องเนื่องจากกลุ่มอะฮฺลิสซุนนะฮฺมีความเชื่อว่าเรื่องอัลมะฮฺฎีนั้นเป็นหลักความศรัทธาในอิสลาม เพราะปรากฏรายงานจากหลายหะดีษที่เศาะเหียะหฺ ซึ่งรายงานโดยอัลบุคอริยฺ มุสลิม ตีรุมิซียฺ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องผู้วิจัยจะนำเสนอในบทต่อไป

ความเชื่อของชีอะฮฺเกี่ยวกับอัลมะฮฺฎี

ถ้าเราศึกษาเชิงประวัติศาสตร์เราจะพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องอัลมะฮฺฎีนั้นมีส่วนสาเหตุมาจากการต่อสู้ของพวกเขาเพื่อเปลี่ยนแปลงอำนาจเคาะลีฟะฮฺ ที่ถือว่าเป็นสิทธิสมบูรณ์ของอะฮฺลุลบัยตุ

อะฮฺลุลบัยตุในทัศนะของชีอะฮฺหมายถึงครอบครัวของท่านอะลี อิบน์ อะบี ฏอลิบกับภรรยาของท่านชื่อ ฟาฏิมะฮฺ บินตุ รซูลุลลอฮฺ หลังจากที่ท่านรซูลเสียชีวิตไปเพราะว่าบรรดาผู้สนับสนุนอะลีได้รับการกดขี่ และทุจริตในเงื้อมมือของบรรดาเคาะลีฟะฮฺ บินอุมัยยะฮฺ ตามหลักความเชื่อของชีอะฮฺว่า หลังจากตำแหน่งเคาะลีฟะฮฺถูกพวกเขาขโมยไปจากอะลีและหลัง

¹⁵ หะดีษที่มีสายรายงานที่ต่อเนื่อง ซึ่งรายงานโดยผู้ทรงยุติธรรม(อาดิล) มีความจำเป็นเลิศ ไม่ขัดแย้งกับสายรายงานอื่นที่น่าเชื่อถือกว่า และไม่พบความบกพร่องในการรายงานหะดีษ

¹⁶ หะดีษที่รายงานผู้รายงานที่มีจำนวนมากอย่างน้อยสิบคนและเป็นไปไม่ได้ที่พวกเขาอาจรวมตัวกันกล่าวเท็จโดยเด็ดขาด

จากบุตรชายทั้งสองของท่านคือ หะสันและหุสัยนถูกสังหารจึงปรากฏว่ากลุ่มชีอะฮ์นี้ขึ้นสาเหตุเนื่องมาจากความขัดแย้งผลประโยชน์ทางการเมืองเกี่ยวกับตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์

ดังนั้นเพื่อเสริมจุดประสงค์ของกลุ่มชีอะฮ์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นไปอีกต่ออำนาจของเคาะลีฟะฮ์ จึงนำเรื่องการเป็นผู้นำนั้นมาเกี่ยวโยงกับหลักศรัทธาโดยพวกเขาได้อ้างหะดีษเกาะติรคุม¹⁷ มาเป็นหลักฐาน กลุ่มชีอะฮ์เห็นว่าเป็นคำสั่งเสียของนบี เกี่ยวกับสิทธิของอะลี อิบน์ อะบีฏอลิบ ในฐานะเคาะลีฟะฮ์คนแรกหลังจากที่ท่านรซูลสิ้นชีวิตลง นักวิชาการมุสลิมโดยทั่วไปเห็นว่าหะดีษนี้ไม่นับบอกถึงความเป็นผู้นำของท่านอะลี ดังนั้นเรื่องการเป็นผู้นำของพวกเขาซึ่งอ้างนั้นส่งผลให้กลับกลายเป็นการศรัทธาหนึ่งกระทั่งเรื่องอัลมะฮฺดีที่จะปรากฏขึ้นมาจากกลุ่มของอิมามชีอะฮ์เอง ในที่สุดได้เพิ่มเติมให้กลับกลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักการศรัทธาของพวกเขา บรรดา หะดีษเกี่ยวกับเรื่องอัลมะฮฺดีนั้น นักวิชาการชีอะฮ์ได้นำมาแสดงให้เห็นเป็นอย่างมากในกลุ่มของพวกเขาซึ่งว่าการศรัทธาต่ออัลมะฮฺดีถือเป็นหลักการศรัทธาที่สำคัญส่วนหนึ่งของพวกเขา (อัลกุไลนีย์ , ฮ.ศ.1365 : 2/206)

โดยทั่วไปกลุ่มชีอะฮ์ศรัทธาว่า อัลมะฮฺดี นั้นได้เกิดขึ้นมาแล้วและได้หายตัวไป และจะปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งในยุคสุดท้ายเมื่อเวลาแห่งการกำหนดขึ้นมาถึง (อัลมุฟิต , ฮ.ศ. 1413 : 1/44) บุคคลที่ถูกขนานนามว่าเป็นอัลมะฮฺดีนั้นคือ มุฮัมมัด อิบน์ หะสัน อัลอัศกะรีย (มุฮัมมัด อัลอามิลีย , ฮ.ศ.1409 : 16/246) เริ่มแรกนั้นพวกเขาแสวงหาตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ แต่ในที่สุดการต่อสู้นั้นก็เปลี่ยนรูปแบบไป ความหวังทางการเมืองนั้นก็กลับกลายเป็นความศรัทธาและติดตามมาด้วยการแสดงออกในเรื่องราวของอัลมะฮฺดี เป็นกลุ่มหนึ่งจากพวกที่เชื่อว่ามีนว่าเป็นมุฮัมมัด อิบน์ หะสัน อัลอัศกะรีย ยังไม่ตายและจะปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งเป็นอัลมะฮฺดี แต่ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งที่เชื่อว่ามีมุฮัมมัดได้สิ้นชีวิตแล้วและมีกล่าวกันว่ามุฮัมมัดคนนี้ได้หลบหนีไปสาเหตุเนื่องมาจากถูกฝ่ายปกครองของบนิ อุมัยยะฮ์ตามล่า ยังซ่อนตัวอยู่ที่ตำบลริฎวา ในคาบสมุทรอาหรับและเมื่อถึงเวลาที่ได้กำหนดไว้เขาก็จะปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งเป็นอัลมะฮฺดี (อันนูบักติย , ฮ.ศ.1412 : 123)

ส่วนชีอะฮ์อัลกัยसानียะฮ์เชื่อว่า อิมามของพวกเขาจะปรากฏตัวขึ้นมาเพื่อปรับปรุงความยุติธรรมในโลก และยึดอำนาจให้กลับมาอยู่ในเงื้อมมือของครอบครัวของท่านรซูล (อัลมัซลิสีย , ฮ.ศ.1404 : 6/239)

¹⁷ ชื่อสถานที่ ที่ท่านรซูลได้หยุดพักจากการเดินทางกลับหลังพิธีฮัจญ์อัคร์ ซึ่งปัจจุบันแห่งการอำลาของท่านรซูล

กลุ่มชีอะฮฺอิษนาอะชะรียะฮฺ (อิมามสิบสองท่าน) ก็ยังนำมาแสดงออกให้เห็นถึงการศรัทธาที่อิมามคนที่สิบสองนั้นเป็นอิมามที่อยู่ท้ายสุดและอิมามคนนี้จะปรากฏตัวอีกครั้งหนึ่งเป็นอัลมะฮฺดี

ชีอะฮฺ กลุ่มนี้ยังกำหนดไว้ด้วยว่า อิมามที่จะปรากฏตัวขึ้นอีกครั้งนั้น คือ มุฮัมมัด อิบน์ หะสัน อัลอัสกะรียฺ ซึ่งเชื่อกันว่าท่านยังไม่ตาย แต่ได้เข้าไปอยู่ในอุโมงค์ใต้ดินขณะเขายังเยาว์อยู่ โดยบิดาของเขาไม่รู้ และได้สาบสูญไปจนถึงปัจจุบัน

หะสัน อัลอัสกะรียฺนั้นเชื่อกันว่าได้สาบสูญไปในระหว่าง ปี ฮ.ศ. 260 ถึง 265 และเชื่อว่า จะปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งในยุคสุดท้ายในฐานะอัลมะฮฺดี อายุของเขาในระหว่างที่หายตัวไปนั้นกล่าวกันว่า 4 ปี แต่พวกชีอะฮฺบางพวกเชื่อว่าอายุของเขา 8 ปี

การศรัทธาของชีอะฮฺกลุ่มนี้ต่ออัลมะฮฺดีที่จะปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งเข้มข้นกระทั่งได้กลับกลายเป็นประเพณีของพวกเขาที่จะออกไปเยี่ยมอุโมงค์ดังกล่าวหลังกลามักบับทุกครั้ง และขณะที่อยู่หน้าประตูอุโมงค์นั้นพวกเขาก็พากันร้องเรียกชื่อหะสัน อัลอัสกะรียฺ เพื่อให้เขาออกมาโดยเร็ว การปฏิบัติเช่นนี้กระทำกันทุกคืนจนถึงเวลาศุบหฺวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็พากันอีก และกระทำเช่นนั้นตลอดเรื่อยไป

อัลมะฮฺดีในกลุ่มชีอะฮฺรู้จักในนามของอัลมะฮฺดีที่กำลังรอคอยกันอยู่ หรือที่เรียกกันว่า อิมามผู้เร้นลับ แต่บางกลุ่มชีอะฮฺเรียกว่า คอฮิบูซซะมาน และอีกบางกลุ่มเรียกว่า กอฮิม ฮุจญัต หรือ บะกียะตุลลอฮฺ (มุลนิธิดา รุฮฺเฮ ฮัก , ค.ศ.1995 : 9)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ความเชื่อของพวกชีอะฮฺต่ออิมามอัลมะฮฺดีนั้นแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มหนึ่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง พวกเขาไม่คำนึงถึงบรรดาหะดีษที่กล่าวถึงชื่อเต็มของอัลมะฮฺดีนั้น คือ มุฮัมมัด อิบน์ อับดิลลาฮฺ